

Hatszázezer forint prémium

Magasabb bért kap július elseje óta, mint korábban a Csongrád Megyei Építőipari Vállalat valamennyi munkás-állományú dolgozója. A magasabb bér egyetlen kritériuma: a munkanorma teljesítése. A segéd munkások bérkategóriáiban 24, illetve 17 százalékos az emelés, de javult a többi kategóriába sorolt szakmunkások alapbére is, bár valamivel kisebb arányban. Ezt a béremelést nem központilag rendelték el, a vállalat saját kezdeményezése volt.

Ilyen kezdeményezéssel azelőtt hallani sem lehetett, mégpedig azért nem, mert 1966. január elsejéig az úgynevezett átlagbér-ellenőrzési rendszer volt érvényben, az építőiparban is, melyben a bér alapját és az átlagbért szigorúan megszabták, egyiket sem volt szabad áthágni. Most csak a tervezett termelési érték előállításához szükséges bértömeget bocsátották a vállalat rendelkezésére, s ezen belül a bér gazdálkodást és a bérpolitikát csaknem teljes egészében rábízta a vállalat. Ma már az átlagbér csak számítási alap, megfigyelés tárgya, de nem kötelező mutató.

Öt, illetve hat bérkategóriába sorolva fizetik a dolgozókat az építőiparban. Eddig csak a kategóriákban megszabott alsó értéket fizethették, az új bérrendszerben vált először lehetővé, hogy a beállási szintet ennél magasabbra emeljék. Július elseje előtt az első kategóriában levő segéd munkások

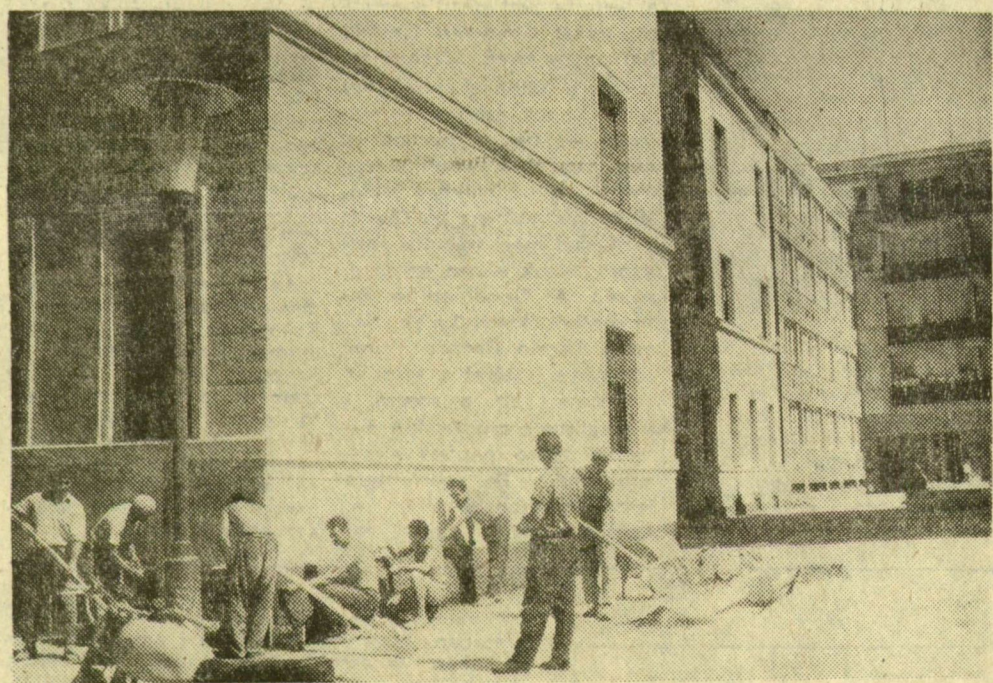
alapbére 5, a másodikban 5,80 forint volt, most 6,20, illetve 6,80 forint. Ez bizony már olyan mérvű emelkedés, amit a dolgozók komolyan megéreznek. Nem is volt szükség különösebb propagandára, híre hamarosan eljutott minden érintetthez. E két kategóriához tartozó alapberek nagyobb mérvű emelésével egyrészt az volt a cél, hogy a száz százalékos teljesítményt lehetőleg száz százalékos bérrel fizessék meg, másrészt az, hogy ezáltal is igyekezzenek „megfogni” azokat a dolgozókat, akikre most igen nagy szükség van a vállalatnak, lévén állandó hiány belőlük.

A két ütemben végrehajtott alapbéremelés mellett rendkívüli bérintézkedést is léptettek életbe. Ilyenre sem volt még példa a vállalatnál! A második és a harmadik évnegyedben a Bécsi körüti lakóházépítkezés valamennyi dolgozója öt százalékkal magasabb bért kap, mint az, aki más munkahelyen dolgozik. Ez a kedvezmény arra hivatott, hogy a kiemeltként kezelt Bécsi körüti építkezésen ütemes, a belső határidőket is betartó munkatempó alakuljon ki. Ha erre az ösztönzésre máshol is szükség lesz — s rendelkezésre áll fedezete, a beralap-megtakarítás is — máshol is alkalmazni fogják majd.

Az idén tetemesen megnövekedett a munkásoknak kifizetett prémiumok mennyisége és összege is. Az első felében körülbelül 600 ezer forint vándorolt ilymódon a

vállalat kasszájából a dolgozók zsebébe. Ezt is az új bér gazdálkodás tette lehetővé, mivel felszabadította a korábbi években felgyülemlett, s akkor nem kifizethető beralap-megtakarítást. A bértartalék húsz százalékát fordítják idén premizálásra. Elsősorban sürgős, fontos munkák elvégzésére, fontos ki célprémiumokat. A festők például csaknem minden alkalommal részesültek belőle, mivel ők rendszerint akkor állnak csatasorba, mikor már sürges a határidő. Gyakran teljesítenek célfeladatokat a TMK dolgozói is.

Teljes mélységben még nem lehet felmérni, milyen hatást gyakorol a kötelező bér gazdálkodás a termelésre és ez természetesen, hiszen csak a közelmúltban lépett életbe. Következtetni azért már lehet rá! A múlt év első feléhez képest 93,8 százalékos létszámmal, 107,5 százalékos átlagbér-felhasználással 117,8 százalékra alakult a termelékenység. Ez azt jelenti másképpen, hogy a 170 fővel kisebb létszám ellenére 9 millió forint értékű többlettermelést értek el ebben a félévben. Igaz, ebbe az eredménybe belejárt a jó időjárás is, melynek következtében a szokásosnál kevesebb olyan bért kellett kifizetni, ami mögött nem volt termelés. Mégis azt mondhatjuk, hogy a bér gazdálkodás és a bérpolitika új módszerei meghozták a kezdeti sikereket, s még további eredményekkel bíztathatnak. F. K.

(Dr. Somogyi Károlyné felv.)

A Dóm mögött kialakult új városkép szépségét nagyon lerontotta a Somogyi Béla utca 3. számú ház elhanyagolt külseje. Az Ingatlankezelő Vállalat dolgozói a szabadtéri játékok idejére, háromhetes, lendületes munkával új konténerbe öltöztették az épületet, amely most szép külsejével jól egészíti ki a mellette kialakított lakótelep képét. Felvételünkön: az utolsó simítások a ház lábánál.

Befejeződött az őszi árpa aratása

A szegedi Új Élet Tsz végzett a gabona vágásával — Dolgoznak a cséplőgépek

Csongrád megye termelőszövetkezetei — a megyei tanács vb mezőgazdasági osztályának jelentése szerint — szombaton befejezték az őszi árpa aratását, néhány nappal korábban, mint az elmúlt esztendőben.

A szegedi közös gazdaságokkal együtt harminc-négyezer hold termését vágták le.

Az őszi árpa hozama jobb annál, mint ahogy az aratás elején szakemberek becsülték. Az érési időszakban ugyanis a huzamos ideig tartott hűvös idő kedvezően befolyásolta a gabonaszemek fejlődését.

A hetvenöt ezer holdnyi területet elfoglaló búzából

csaknem harmincöt ezer holdat arattak le eddig.

A rozs aratása pár nap alatt befejeződik megveszte. A még talpon álló kenyérgabonák annyira érettek, hogy kombájnnal arathatók, cséplhetők. Ezért a kéveket aratógépeket mind nagyobb számban váltják fel a kombájnnak. A betakarítás utolsó „menete” főként rájuk vár. Az aratógépek vontatásából felszabaduló traktorok sem állnak: bekapcsolódnak a tarlóhántásba, a gabonaszállításba és a cséplőgépek meghajtásába.

Több mint harminc cséplőgéppel dolgozik már a közös gazdaságok szférájában, a legtöbb a szegedi járásban, a Kisteleki és a Kis-

kundorozsmai Gépjavító Alomás körzetében.

Tegnap este a szegedi Új Élet Tsz-ben is befejezték az aratást. Általában három kombájn dolgozott a gabonaföldeken, a San-Pastore sürgős betakarítására azonban ideiglenesen öt kombájnt is munkába fogtak.

A gabonát folyamatosan szállítják a Gabonafelvásárló és Feldolgozó Vállalat raktáraiba.

Kielégítőnek mondható a tarlóhántás üteme: huszonöt ezer holdon forgatták meg a talajt és a második vetés meghaladja a hétezer holdat. A szegedi járásban többfelé már kelnek, zöldellnek a másodikvetésű növények.

Felelősség a kenyérünkért

Írta: Rózsa István

A rat az ország parasztsága. Hajnaltól késő éjszakáig dolgoznak minden nap Csongrád megyei földjein is az emberek, a kombájnok és az aratógépek. A szegedi járás homokján már elvették is alig látunk talpon álló gabonát. Géphez álltak a cséplőmunkások is. Nagy örömmel szolgál, hogy szép és jól szervezett munkának lehettünk tanúi. Nemcsak azért könnyebb most az aratás, mert az utóbb elmúlt egy év alatt ismét jelentősen gyarapodott a megye mezőgazdasági gépparkja. Az aratás legfőbb eszközeivé váltak a nagy teljesítményű szovjet gabonakombájnok. Ott áll az ideai aratás szépsége, szervezetsége mögött a szövetkezeti vezetők, pártmunkások megnövekedett tudása, nagyüzemi szervezőkészsége és a szövetkezeti gazdák szeretete, felelősség-tudata a közös élet és az ország kenyere iránt.

Mégis gondjaink vannak. olyanok, melyeket csak a szövetkezeti parasztság cselekvő segítségével oldhatunk meg. Pártunk VIII. kongresszusának határozata alapján hazai termésből kell biztosítani az ország kenyereit. E mondhatnánk nemzeti program teljesítésében nagyon nagy és felelősségteljes munka vár Csongrád megyére is. A mostani átmeneti nehézség lényege abban áll, hogy a múlt év nyarán az aratásban szerzett kététhes idő-előnyt őszi elvesztettük, sőt lemaradtunk, és emiatt megkésett a megye az őszi vetésekkel. Több mint 8 ezer holddal kevesebb lett Csongrád megyében az őszi vetés, mint amennyit a terv előírt. Ez a terület — ha bevetettük volna — mintegy 60 ezer ember egész évi kenyereit biztosítaná. Kenyérgabona-helyzetünket tovább rontotta a kalászosokra kedvezőtlen tavaszi belvíz és a rendkívül csapadékos időjárás. Jelentős területeket kellett kiszántani, melyekbe kapásnövényeket, főleg kukoricát vetettek.

Ezek ellenére becsületbeli ügy, hogy a kenyérért vállalt kötelezettségünket teljesítsük. Ehhez reális lehetőségek vannak. Az egyik ilyen realitás: ki kell használnunk a mostani kedvező időjárást a betakarítás meggyorsítására. Amint aratásra érett egy-egy búzatábla, gondoskodni kell a veszteségmentes aratásról, cséplésről. Száz kipergett búzaszem és néhány törött kalász négyzetméterenként már húsz kilogramm körüli veszteséget jelent holdanként. Ezek a csekélységnek látszó 20 kg-ok 150 vagon előnyt jelentenek a megye tervteljesítésében. Pedig a gépek igen jók. Gondosabb kezeléssel, nagyobb figyelemmel sok-sok búzaszemet lehet megmenteni.

Tapasztalatok vannak arra is, hogy oktan idegeskedésből, vagy éppen nagyobb kereseti igényből hajtván, a szükségesnél magasabb fordulat-számmal hajtják a gépeket. Emiatt rengeteg zúzott, törött gabonaszem keletkezik, mely az ocsúba vagy éppen a szalmába jut. A gabona száz és ezer mázsái menthetők meg tehát azáltal is, ha a gépeket ápolgat, előírás szerűen üzemeltetik, nem zsarolják ki teljesítőkéességüket.

Tapasztaltuk azt is, hogy a nagy teljesítményű szovjet gabonakombájnnal a munka ütemében nem tudnak lépést tartani a tisztítótelepek, kombájnszerűk. A mezőről beszállított termés egyes helyeken valószínűs kis „hegyekre” halmozódik fel: kitéve az összefüledés, viszontagságnak. A kombájnszerűk gondja — szűk kapacitásuk — szinte egyidős a tsz-ekkel. Eppen ezért az ideai aratásra ezen is segítettek a szakemberek. Hódmezővásárhelyen, Mákón, Szentesen és Szegeden is a Csongrád megyei Gabonafelvásárló és Feldolgozó Vállalat kezelésében új gabonatisztító üzemeket létesítettek. Ezek az üzemek a tsz-ek nagy többségét tudják máris mentesíteni a tisztítás sok és nehéz munkájától. Ugyanakkor bizonyos garanciát jelentenek arra is, hogy a minimális mennyiségnél nem lesz több az ocsú. Ezek a tisztítóüzemek, -berendezések lehetővé tették a gabonának közvetlenül a tarlóról való átvételét. Időt és nagyon sok fáradságot, emberi munkacőt lehet megtakarítani ezekkel. Mégis ezt az új, értékes szolgáltatást — különösen a szentesi járásban — nem szívesen veszik igénybe egyes tsz-ek. Nem igaz az, hogy a natúr-gabona-átvételt — a mezőről való közvetlen szállítást — azért „találták ki”, mert ezen a felvásárló vállalat keresni akar! Gyorsítani és könnyíteni kívánja ezzel is a betakarítást. Az egész ország javára csökken a veszteségek. Több termelőszövetkezetben sajnálatosan és helytelenül, tapasztalható, hogy az „ocsú” nem ritkán a kitisztított termék több mint

10 százalékát is eléri, holott már a 10 százalék is igen magas veszteségnek számít.

Az ocsút ugyanis jó minőségű keverék-takarmányra lehet beváltani. Tény, hogy a felvásárlási árak rendezésével sokkal kifizetődőbb lett az állattenyésztés és a hizlalás. Ez azonban nem mehet az ország kenyérellátásának rovására. Már csak azért sem, mert a takarmánykészletek ilyenfajta növelését semmi nem indokolja. Bizonyosság erre az a körülmény is, hogy a megye szokásos évi kukoricavetésterülete 1966-ban mintegy 10 ezer holddal növekedett. Mint már említettük, a ki-busztult gabonavetések helyére is zömmel kukorica került. A megye árpavetése is kb. 3 ezer holddal haladta meg az idén az 1964—65. évi árpavetés-területeket. Arról nem is szólva, hogy az idei szálastakarmány-termés is messze jobb a tavalyinál, vagy az azt megelőző évekenél.

Elszámolási adatok mutatják, hogy 1965-ben a megye termelőszövetkezeti tagsága több mint 3400 vagon kenyérgabonát vitt haza természetbeni járandóság címen. Ugyanakkor az esztendő folyamán ebből a tetemes mennyiségből mindössze 1836 vagon jelentkezett a liszt-cseretelepeken és a malmokban. Nyilvánvalóan nem volt szükségük több kenyérnekvalóra a feleslegekkel rendelkező gazdáknak. Akkor, ha ennek a több mint 1500 vagon kenyérgabona-különbözethetnek az ügyben szót tudunk érteni a gazdákkal, teljesíteni fogjuk pártunk VIII. kongresszusának határozatából a ránk eső részt az ország kenyérellátását illetően.

Meggyőződésünk, hogy ebben a kérdésben is közös nevezőre jutunk a megye szövetkezeti parasztságával. Segít ebben az is, hogy az év elején rendezték a gaboná-árakat. Nem várható figyelemre méltó különbség az állami felvásárlási és a szabadpiaci árak között. Különösen nem, ha számításba vesszük azt is, hogy minden mázsa közösen értékesített búza és rizs után 30 forint adótréls is megilleti a közösséget. S az a pénz, ami az adófizetés-nél visszamarad, elsősorban a gazdák személyes jövedelmét gyarapítja. Nem mondhat le a termelőszövetkezet, de a tsz-tag sem — mint a közösség gazdája — ezekről a 30 forintokról csak azért, hogy egy idejétmúlt szokásnak hódoljon, tudniillik, hogy hazavigye a felesleget és haszon nélkül otthon őrizgesse, időt fecsevelve piacozgasson vele.

Miközben erőfeszítéseket teszünk azért, hogy új esztendői kenyérünket állami szinten biztosítsuk, már a holnapra is gondolni kell. Nem ismétlődhet meg még egyszer az, ami 1965 őszén történt: kötelező kenyérgabona-vetési tervünket nem tudtuk teljesíteni.

A következő őszi vetési feladatokra már most készülni kell. E munkában sok tsz. közössége máris szép példát mutat. A tarlókon a kombájnok nyomában járnak a szalmahúzó, azokat pedig a szántótraktorok követik. Azokban a gazdaságokban, ahol már tavaly is hasonlóképpen szervezték meg a betakarítást, most jelentős a terméstöbblet. Ilyen kiváló közösségek pl. az ambrózfalvi Dimitrov, a Baksi Új Élet és a hódmezővásárhelyi Vörös Csillag tsz-ek. Az ambrózfalviak most 25 vagon búzára kötöttek értékesítési pótszerződést az állammal. A pusztaszeri Petőfi Tsz — bár kis homoki gazdaság — mégis az időjárás minden nehézsége ellenére 5 vagonnal teljesítheti túl eredetileg vállalt árugabona-értékesítési tervét.

Nincs abban semmi boszorkányság, ami ezekben az élen járó tsz-ekben történik. Sikerük lényege, hogy felismerték: a kenyérgabona-termesztés is jövedelmező akkor, ha gondosan szervezik a munkát, optimális időben elvetnek. Ezekre a gazdaságokra — melyekre most méltán büszkék vagyunk példamutatásukért — a jövőben is messzemenően számíthatunk.

A magvartási Lenin Tsz-ben tavaly annyira megkésték a vetést, hogy több száz hold gabona vetőmagja kényszerűen a zsákban maradt. A szegvári Gorkij Tsz gazdái is sok vetéssel maradtak adósak. Miattuk és a hozzájuk hasonló tsz-ek miatt vannak most gondjaink. Máskülönben talán jelentős többletterméssel is elszámolhatnánk a népgazdaságnak. Az ország hazai termésből való kenyérellátása folyamatos feladat. Van reményünk arra, hogy egy újabb év múltán a mostani lemaradók legtöbbjét az élen járók között üdvözölhetjük. Az ország kenyérellátásának ügye mindenkié, akinek köze van a földműveléshez. E felelősségen valamennyi szövetkezeti vezetőnek, falusi pártmunkásnak, tanács vezetőnek, a gazdának egyformán osztozniuk kell.